

איש המצפון / י.ל. לוין

בדממה צעדו רבים וטובים אחרי מטתו של רבי דוד זריצקי ז"ל. בדממה מעיקה נתנו ביטוי לאבלם המשולש, על תלמיד חכם שהלך לעולמו במיטב שנותיו, על הלוחם הנאמן ורב הכשרון שהסתלק תוך כדי מלחמת הקודש, ועל הקול הטהור, המזוכך, שהרעיש עולמות, הסעיר והרטיט, דירבן ועורר. הקול שיצא מלב טהור וזך וחדר לכל לב. בכאב שלא ניתן לבטאו אלא בדממה מעיקה, צעדו רבים אחר ארונו של האיש בעל תכונות היסוד הרבות והמגוונות.

רבי דוד זריצקי ז"ל היה סופר גדול, עיתונאי מחונן, לוחם אמיץ. נקי לב ונקי כפיים, פיקח ומעמיק, אבל מעל לכל ולפני ואחרי הכל היה איש תורה. להלכה יצא את ישיבת ה"חפץ חיים" בראדין עם פרוץ השואה, עת ננעלו שערי מרכז התורה הגדול, ברח מזרחה, הוגלה לסיביר, הובל למחנה עבודה, נדד אחרי המלחמה לפאריז ועלה לארץ ישראל. אבל למעשה לא יצא מעולם את עולמה של הישיבה. לכל מקום שהלך - הישיבה עמו. אויר הקודש שלה, המולת הלימוד. בן י"ג היה רבי דוד עת הגיע לישיבה ולמעשה לא יצא ממנה עד ליומו האחרון. הוא היה ונשאר בכל לבו ונפשו בן ישיבה.

הסתלקותו הכמעט פתאומית של רבי דוד זריצקי ז"ל, בכ"ב בסיון תשל"ח, עודו בשיא כוחו ואונו, הכתה בהלם את כל מכריו וידידיו, ואת קוראיו הרבים שלגמו בשקיקה כל תג ואות מפרי תנובתו מעל גבי 'המודיע' מדי שבוע בשבוע.

תכניות ספרותיות רבות בהם הגה, בתוכם ספר חדש שפרקים ראשונים ממנו כבר התפרסמו בעתון, לא הספיקו לקרום עור וגידים, והוא נלקח בחטף לבית עולמו אותו בנה כל ימי חייו.

אבל יחיד עשה לו עתון "המודיע" שר' דוד היה מטובי כתביו ועורכיו מאז הקמתו, והיה הקול הישיבתי הצלול שלו כקטר המוביל אחריה את כל קרונות המערכת ומכוין את צעדיהם.

אחד מידידיו הרבים של ר' דוד במערכת העתון היה ר' יהודה לייב (לייבל) לוין בן מייסד העיתון וי"ר אגודת ישראל הרה"ח ר' איצ'ה מאיר ז"ל.

במשך עשרות בשנים עבדו יחדיו, כתבו יחדיו, ועמלו לקדם את העיתון שהיה אז השופר היחיד והקול הבווד של היהדות התורנית.

עם הסתלקותו ביכה ר"ל את רעו וידידו, וכמנהגו, שגליון היארצייט מוקדש למאמרים שנכתבו על הסופר לאחר פטירתו, אנו מביאים את דבריו בגליון מיוחד זה.

*

בימים אלו, ימי 'שבוע הספר', יצאו בני המשפחה, צאצאיו של ר' דוד, בצוותא עם הוצאת הספרים "יפה נוף" שזכתה להו"ל את ספרי זריצקי לפני כעשר שנים בהוצאה חדשה ומהודרת, במכירה מיוחדת של הספרים בהוזלה ניכרת ובסבסוד משמעותי, להקל על המוני בית ישראל הרוצים ומבקשים להביא לביתם את הוד הקדומים ואת הספרות המשובחת של גדולי הסופרים החרדים בעת האחרונה.

להשיג ברשת חנויות "יפה נוף".

בתפילה

שנזכה לתחיית המתים ולגאולה השלמה במהרה בימינו

מערכת "נר לדוד"

הסופר הרב דוד זריצקי ז"ל

מנחם הכהן.
בראשית דבריו פתח ראש הישיבה ואמר: רבו היה קדוש וגם הוא היה קדוש. היה מתמיד ודורש תורה. בעל יראת שמים ובעל מידות. כולו היה תורה וירא'ה. קדוש היה בחניו וקדוש היה במחנה. מבקשים אנו כשהוא עולה לשמים, לביד של מעלה, ש"י יבקש על המשפחה, על ארצ'ה, על צויה בסכנה המרגש שבו והתכרז: אני סיום הספד המרגש שבו והתכרז: פגע בכבודו. כולו היה ללא רגש ל- בן תורה. מתמיד גדול ללא רגש ל- בטלה. הגה אף מספרים עליו ניסים ונפלאות כאשר הגיל רבים מעוון. ע- תה הלך הוא לביד של מעלה. די לנו הכבוד. ה- ונסת גרל המות ל-

דת הלילה השיב גשמתו ליצורה. מסע הללויה ההמוני, שבו השתתף פו אלפי איש מבני ירושלים החרדית ומעולם התורה והישיבות, החל עם י- יצאת המטה מבית הללויות "שערי צדק".

בפתח מסע ההלוויה נשא דברי פ- ירידה ברגשים הגאון רבי חיים חיים שמואלביץ, ראש ישיבת "קור" ב- ירושלים, אשר הכריז פצמנים ושלוש בקול רוטט: בשם ראשי ישיבות היריני מכריו ומודיע כי הוא לא פגע בכו. כל דבריו היו לשם שמים בלבד, הוא לא פגע בכבודם של ראשי הי- שיבות וכל מה שכתב ודבר היה לשם שמים בלבד. הוא מסר נפשו ל-

המודיע. כ"ג סיון תשל"ח

באיזו ערגה דיבר על השנים בהן עשה בישיבה. עיניו הפקוחות, המעמיקות חדור החלו נוצצות ויש ולא הצליחו להסתיר דמעות של כיסופים. בחלקם עברו עליו השנים הללו במחסור ובדוחק. ההקצבה מהישיבה לתלמיד הצעיר היתה זעומה "ובידי הורי לא היתה אפשרות לתמוך בי" – סיפר, רק אחרי שהתחלתי לשלוח סיפורים ל"טאגבלאט", ולקבל שכר סופרים בתמורה, הפכתי ל'עשיר' ויכולתי להרשות לעצמי לאכול ארוחה משביעה באכסניה של תלמידי הישיבה, לקנות חליפה שלימה ואפילו חדשה וגם לשתף חברים ברווחתי... "היה ברור כי את הכל רבי דוד ז"ל מוכן לתת כדי לחזור לראדין שלו, ל"שטענדער" שלו בישיבה, ולאו דוקא לתקופת ה'רווחה' בישיבה...

ואכן לא פסק רבי דוד מלימודו. למד בעיון, ומעל לכל באהבה, כי על כן היה האיש אוהב תורה, אהבה שבאה לידי ביטוי בכל שיחו ושיגו, בכל אשר כתב, בכל חום לבו שח על שיקומם של מרכזי התורה, מעיינות של גיל שטפוהו למראה כל בנין ושגשוג של תורה.

מרחוק נראה רבי דוד כקר מזג ומאופק ולמעשה היה כולו לב ורגש. מי שהכירו מקרוב, מי שבא עמו בקשר מתמיד, אלה שעשו עמו כברת דרך ארוכה, ידעו שהוא תמיד תוסס. מאחורי מוחו המבריק פעם לב גדול הפתוח לכל אדם ולכל בעיה. בעל רגש ששמר על מצפון טהור. רבי דוד ז"ל היה איש רעים, הוא היה איש תנועת "אגודת ישראל", אבל לפני הכל ומעל לכל היה איש המצפון, בחל בכל מעשה החורג מיושר בסיסי, מהגינות, מצפוניו שימש לו תלם עליו צעד.

רגיש היה מאין כמוהו. רגיש לעוול ומתקומם נגד עוול. לא היה חשוב לו מיהו עושה העוול ומי הנפגע, ובכלל אהב את החלש, את העני. איש חסד היה, שחיבב את היהודי העממי.

רבי דוד זריצקי ז"ל ניחן בכשרון ספרותי רציני מאוד, מתת אלקים. סופר עז ביטוי, בעל מבט חודר ומעמיק. אמן בחסד. סיפורו הראשון כתב בעודו נער, ונתגלה כבר אז כסופר גדול. סיפור ששלח לעתון אמריקני זיכהו בפרס ספרותי ראשון. אין ספק, לו פנה רבי דוד זריצקי ז"ל לספרות כמקצוע, אולי לא היה מגביל עצמו ועטו למישור החרדי תורני בלבד, כי אז היה מגיע בקלות לעושר ולתהילה בעולם הלא דתי, ואפילו לא יהודי. אבל אף לשניה לא חשב רבי דוד ז"ל לנטוש את מסגרתו כבן ישיבה, לצעוד מעבר לתחום המאבק למען המילה התורתית החרדית, הוא לא העלה על דעתו שמגיע

לו משהו תמורת קרבנו. משום שלא היה כאן לא ויתור ולא התנזרות כי על כן היה רבי דוד ז"ל, עצם מעצמה ובשר מבשרה של יהדות התורה,

בעל מבט חודר ומעמיק היה רבי דוד זריצקי ז"ל כסופר, שמעטים היו כמוהו ותמיד תר וחיפש אחרי הטוב, והאציל, אחרי המרומם והנעלה. בעולם המלא ספרות המתרפסת באשפתות, ששקעה לתהומות בחפשה אחרי מאוויים כמוסים ונימי לב, חיפש ומצא רבי דוד ז"ל את שירת הנפש והלב בעולם האצילות. פעם בדברו על השראה ליצירות הספרותיות שלו אמר: "בעודי ילד קטן אהבתי לחמוק לבית המדרש של הרבי מקארלין, שהיה בשכנות לבית אבי, אהבתי להביט לתוך עיניהם של כמה מהחסידים הישישים בעמדם בתפילתם. העיניים הללו והמבטים הללו מלווים אותי תמיד ועדיין אני תר ומחפש אחריהם..."

שנות הסבל ברוסיה הקומוניסטית שימשו לו כור היתוך. מבעד לסורגי מחנות הריכוז ראה את האדם הנרמס, את שלטון אדם באדם במטרה להרע לו, ראה את הרשע בהתגלמותו, החונק את שארית הטוב

תמונה נדירה שהתגלתה לאחרונה.
ר' דוד זריצקי בילדותו לצד אביו ר' אשר ז"ל.

שבאדם – כהגדרתו באחד מסיפוריו. לראשונה בחייו ראה את העולם האכזרי ללא כחל ושרק, ובכל זאת לא נפגמה אמונתו באדם באשר הוא אדם. הוא האמין לאנשים ולסיפוריהם. עם כל פקחותו גייס את כל אוצר התמימות שלו ביחס לזולת. לעתים לא נדירות התאכזב והיה והתאכזב קשות. אמרנו לו במערכת: אתה מאמין מדי לאנשים. והוא ענה בתקיפות: אמשיך להאמין גם אם אתאכזב נוספות, לא אאבד את האמונה באדם...

בימי המערכה על גיוס בנות, פירסם רבי דוד זריצקי ז"ל שורה של מאמרים ב"המודיע", שהרעידו כל, הוא גייס את כל כשרונו, כתב בדם לבו. בימים ההם נערכה ההפגנה הגדולה נגד גיוס בנות ושרות לאומי בירושלים בראשות גדולי ישראל. פגשתי את רבי דוד ז"ל בהפגנה ואמרתי לו: המאמר האחרון שלך הרעיד אותי ובמיוחד הקטע שאמר: "היתה לנו משפחה והרסתם אותה, היו לנו ילדים והרעלתם אותם, היו לנו לבבות וטמאתם אותם, הרפו ידיכם מפינת הטהרה היחידה שנשארה לנו". ענה לי רבי דוד ז"ל:

— "מה יצא מזה, הלא ההפגנה הגדולה הזאת אינה בסדר. התאספו כאן עשרים, שלושים אלף יהודים טובים וצועדים בשקט. כולם, כולנו צריכים לצעוק, לצעוק במלוא הכוח. קול צעקה שילך עד סוף העולם. הלא הם זוממים, ואולי בלי מודע, להכרית עם..."

רבי דוד ז"ל תבע תמיד למחות, לא לשתוק. פעם כתב מאמר על הצורך בהפגנה נגד חילול שבת בתל-אביב, אמרתי לו: רבי דוד, אתה מאמין שזה יעזור? ציבור חרד קטן בעיר חילונית ואנטי דתית גדולה. ענה לי רבי דוד:

— כך למדתי. שמע, פעם בבוקר אחד ראינו את ה"חפץ חיים" זצ"ל יוצא מביתו, לבוש מעילו ובידו מקלו, שאלנו אותו:

— לאן?....

השיב ה"חפץ חיים":

— בואו, יוצאים למלחמה ברשעים...

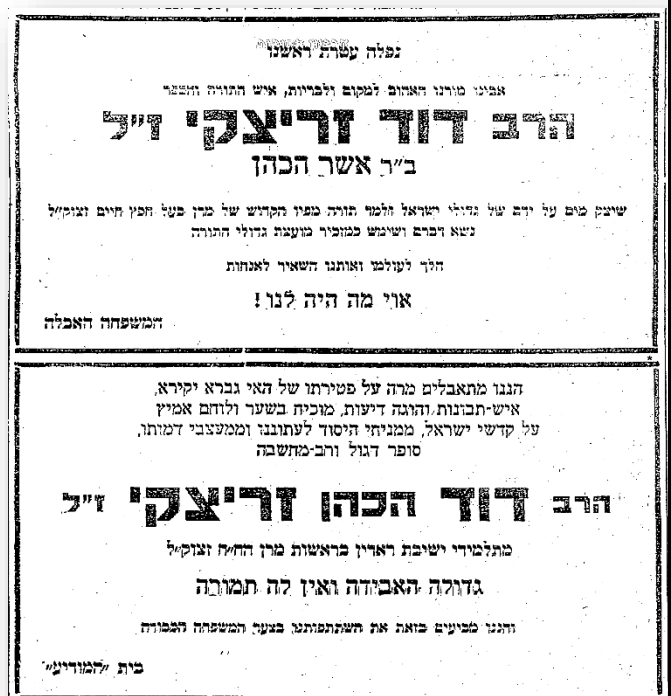
והוסיף רבי דוד ז"ל:

— הרשעים בפיו היו הקומוניסטים שליטי ברית המועצות. גם אז לא צחקתי, והיה ברור שמרן הישיש זצ"ל, עם מקלו בידיו הרועדות, יתגבר על עוצמת הסובייטים. אז למדתי לדעת שאין לזלזל במחאה, אפילו סמלית.

*

נתינת המשפחה היקרה, נתינת המשפחת בית "המודיע", נתינת היהדות החרדית הלוחמת, נדם הקול המרטיט והמסעיר. מי יתן לנו תמורתו.

המודיע. כ"ה סיון תשל"ח

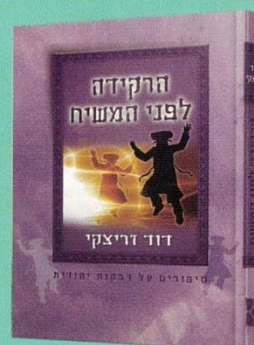
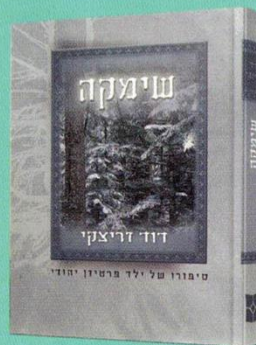
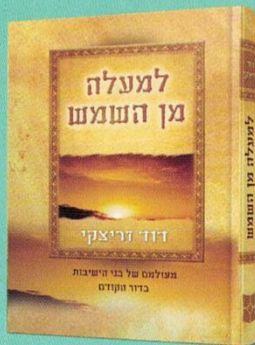
להוספה לרשימת התפוצה
נא שילחו את המילה "הוספה"
לתיבת המייל "נר לדוד" – nerledovid@gmail.com

נוסטלגיה הספרים שאהבנו

קריאת חובה: ספרי הרב דוד זריצקי

פסגת הספרות היהודית בהישג ידך

שמונה כרכים מהודרים, מפרי עטו של גדול הסופרים בדורות האחרונים ר' **דוד זריצקי** ז"ל תיאור גבורתם ועולמם הרוחני של בני הישיבות חניכי תנועת המוסר, הווי חייהם ואמונתם היוקדת של אנשי העיירה היהודית לפני השואה, ועלילות הישרדותם באימי התופת, כל אלו שזורים במסע ספרותי מרתק מטלטל ומחכים | **צוהר לעולמות מופלאים!**

מבצע מיוחד לרגל
שבוע הספר!

20 ש"ח
לכרד!